

ՀԱՅՐԵՆԻ ՍՈՒՍԱԿ

Ողբ չեն սոխակ, երգերդ անոյշ իրիկուն,
Այլ հոգեկան ալեկու.
Ո՞ր սրտին մէջ այնքան թարմոտ յոյզեր կան
Ընծայելու իրարու:

Երկինքը մեր չունի մըշուշ, թաւ ըստուեր,
Երեկոներն ամպելու.
Բոյնդ են հիւսած ոսկի վարսով աղջիկներ,
Շուրջը պըսակ վարդերու:

Մեր երգերէն առիր ամէն եղանակ,
Որ Մասիսի սիւքն ունին.
Քանի հազար բանաստեղծներ ու սոխակ,
Այդ երգերով փրկեցին:

Սայեաթ-Նովան անշուշտ եղաւ քու Մուսան,
Զայնը ձայնիդ խառնելով.
Գիտե՞ս որքան վառ է մեր սէրն հայկական
Ախուրեանի ափին քով:

Ու կը լըսեմ երգըդ ամէն իրիկուն
Աչուղի պէս սիրավառ.
Քանի անոյշ բառեր ունի մեր լեզուն,
Գիշեր չըկայ քեզ համար:

Էլտարէք, 12 Հոկտ. 1946

Ս. ՄԵՍՐՈՊԻՆ

Ճգնարանիդ դուռն ես եկայ բախելու,
Ես աշակերտ, դուռ դարերով վարդապետ.
Եկայ ողբերդ ու տեսիլներդ կրկնելու,
Աղօթքներուդ դեռ դանդիւնող երգին հետ:

Թոյլ տուր ինձ որ հոգիիդ շուրջը դառնամ,
Մոմին կարօտ բոցի նման անհանգիստ.
Ծունըր կրկնեմ անունիդ դէմ բիւր անգամ,
Եւ ես հազուիմ խարաղնի պէս կեանքըդ խիստ:

Ահա աչքերն Հայերուն քեզ ջահ բերի,
Խորանիդ շուրջ պաղատանքի կանթեղներ.
Աղօթքներէդ թէ կաթիլ մը ցուք հեղու,

Ծընած երկրիդ հազար անգամ երանի:
Մերն ես յաւէտ եւ սրբավայրդ տաճար
Ուր տեսիլքով դեռ կ'աղօթես մեզ համար:

Թարգմանչաց տօն, 26 Յունիս 1958

Հ. ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

ՄԻ ՕՐ

Հազած շորեր դու՞ ոսկեղօծ
Կը գաս մի օր գերեզմանոց,
Ես կը լինեմ այնտեղ թաղուած,
Դու կը տեսնես մի ծաղիկ բոց,
Կարմիր գոյնով սեւ սիրտը բա՛ց,
Այն իմ սիրտն է ծաղիկ դառած
Արեւի դէմ քեզ կարօտած:
Եւ այն քնքուշ ձայնով կամաց,
Կը չնջայ — Ես'ր, չեմ մեռած:

ԱԽԱԼՅԻՒՆ

Իմ Ախալցիխէ՛, իմ ծննդավայր՝,
Հարազատ քաղաք, իմ կանաչ օրրան,
Գուրգուրել ես ինձ ինչպէս բարի մայր
Դու կանաչ դըրախտ, ծով երջանկութեան:

Հարազատ ես ինձ քո ծառերն ամէն,
Ամէն թրիի հետ մի յուշ է կապուած,
Վարդերը այնպէս փարթամ կը ծաղկեն,
Ինչպէս հայրենի երկիրն իմ ծաղկած:

Երբ ման եմ դալիս Փոցխովի ափին,
Անցած օրերն եմ ես յիշում նորից,
Զարթնում եմ մէկ մէկ յուշերը կրկին,
Քաղցր յուշերը ոսկէ մշուշից:

Թողել ես թաւիչ ծոցիդ մէջ ծաղիկ,
Ծաղիկ յոյգերն իմ ու սէրն իմ դարուն.
Ապրել եմ ուրախ, քեզ պէս երջանիկ
Իմ ծննդավայր, դու իմ ոսկետուն:

Ինձ հետ բոյ առած ամէն ծառ դալար,
Վըկայ է անմեղ քաղցր պատմութեան,
Ամէն յիշատակ սուրբ է ինձ համար,
Նըրանք սերմերն են ներկայ խնդութեան:

ԹՈՂԻ ՄԵՆԱԿ

Իմ հայրենի արեւի հետ, արեւ եարիս թողի մենակ,
Ինքը երազ, երազ եարիս, ա՛խ, անմուրազ թողի մենակ:
Իմ փոխարէն, իմ վարդ եարին հիմա արեւն է համբուրում,
Դաշտի միջին հողմերի դէմ իմ վարդ եարին թողի մենակ:

Սիրուններից սիրուն էր նա, ոնց լուսնակը աստղերի մէջ.
Ես արեղակ, ինքը՝ լուսին, մենակ թողի աստղերի մէջ.
Լաց մի՛ լինի ու մի՛ ծածկիր դէմքը սեւ ամպ թաշկինակով,
Թէ չէ, քեզ չեմ կարող գտնել հազար ոսկի աստղերի մէջ:

ԳԵՐՆԵՒԿ ԶԱՐԽՃԵԱՆ

ԳԵՂԳՈՒԼԵՍԻ

(Հ Է Բ Ե Ս Բ)

Բախտին անոյշ համբոյրներ կը գըզուեն այտն աղջըկան,
Եւ երազին թոյլ թեւեր կը գըծեն իր ապաղան.
Ու նէ հասակ կը նետէ դարաստին մէջ դիւթական,
Հուրիններով պաշարուած, ինք դիցուհի աննման:

Ուռիներէն վարսագեղ՝ ճիւղ մը կտրած ամէն օր,
Սուլթանն հըպարտ կը պնէր ճակատն անոր դեղօրօր,
Ու պալատին մարդարիտ մ'ըլլար աղջիկն իր աղուոր՝
Կը պարծենար, կը սօնքար, սիրտը կ'ուռէր հովերով:

Գեղեցկութիւնն էս, դու, ի՛մ հուրի, աղջիկ՝ ոսկեհեր,
Վոսփորի խաթ ալիքներ կուրծքիդ կումբերն են շիներ,
Ու աչքերուդ խոր ինկեր Երկնի կապոյտն յուսաբեր,
Եւ ծաղիկներ քու բոյրէդ կ'առնեն հրապոյր ու հրաւեր:

Օր մը սակայն, դժնէ՛ օր, այտերը փառ դեղնեցան,
Երբոր լըսեց վըհուկէն թէ պիտ' ըլլայ որս մահուան
Իր թարմագեղ հասակին՝ խայթում իժէն դաւաճան.
Գալարեցաւ բընութիւնն ու ծաղիկներ խամբեցան...

Սարսափեցաւ սուլթանն ալ, մորեղնեցաւ ու փրփրա՛ց,
Սաստեց անհղ վըհուկին, բայց հուակ ուժդին զահանդած,
Ուղեց փրկել աղջիկն իր՝ մահուան բերնէն լայնարաց,
Որ կը սպառնար խորտակել անոր չքնաղ յօրինում:

* * *

Հոն՝ ուր ջուրերն համբոյրով մը կը գուզուին իրարու,
Սիրախառնուրդ գորովով՝ ջուրեր երբեակ թեւերու,
Ոսկեղջուրի, Վոսփորի, Մարմարայի բացերու,
Կանգնեց սուլթանն աչքին տակ՝ ոսկի դղեակն յոյսերու: